S?fatlara Dayal? Ki?ilik Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?fatlara Dayal? Ki?ilik Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30238

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

S?fatlara Dayal? Ki?ilik Testi (SDKT), **Be? Faktör Ki?ilik Kuram?** çerçevesinde, ki?ilik yap?s?n? s?fatlar arac?l???yla ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir psikolojik ölçektir. 2009 y?l?nda Bacanl?, ?lhan ve Aslan taraf?ndan Türk kültürüne özgü bir ba?lamda geli?tirilen bu test, 40 maddeden olu?maktad?r. Ölçek, **ki?ilik** özelliklerinin güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirilmesini sa?lamay? hedeflemektedir. Geli?tirme sürecinde, ölçe?in yap?sal uygunlu?u ve di?er ilgili psikolojik yap?larla uyumu detayl?ca incelenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ki?ilik, Be? Faktör Ki?ilik Kuram?, S?fatlara Dayal? Ki?ilik Testi, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k.

Yazarlar

Hasan Bacanl?, Tuncay ?lhan, Serap Aslan

Amaç

S?fatlara Dayal? Ki?ilik Testi'nin temel amac?, modern psikolojinin en kabul gören modellerinden biri olan **Be? Faktör Ki?ilik Kuram?** (B5F) boyutlar?n? Türkçe konu?an popülasyonda, s?fat format?n? kullanarak h?zl? ve etkili bir ?ekilde ölçebilecek, psikometrik aç?dan sa?lam bir araç geli?tirmektir. Bu ölçek, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara ki?ilik özelliklerini de?erlendirmede alternatif ve kültürel olarak uygun bir enstrüman sunmay? amaçlam??t?r.

Geli?tirme süreci, mevcut yabanc? ölçeklerin adaptasyonu yerine, Türk dilindeki yayg?n ve ay?rt edici ki?ilik s?fatlar?n? temel alarak özgün bir yap? olu?turmaya odaklanm??t?r. Bu sayede, dilsel ve kültürel nüanslar?n ki?ilik de?erlendirmesine do?ru bir ?ekilde yans?t?lmas? hedeflenmi?tir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

SDKT, **Be? Faktör Ki?ilik Kuram?**'n?n be? temel boyutunu ölçmektedir: D??a dönüklük, Uyumluluk, Sorumluluk, Duygusal Denge (Nevrotizmin tersi) ve Deneyime Aç?kl?k. Bu kuram, ki?ili?in evrensel olarak kabul edilen en önemli be? temel özelli?ini temsil eder.

Ölçek, her bir faktörü temsil eden s?fat çiftlerini veya tek s?fatlar? kullanarak bireylerin kendilerini bu özellikler aç?s?ndan ne kadar tan?mlad???n? belirlemeye çal???r. Kullan?lan s?fatlar, ilgili ki?ilik faktörünün çekirdek özelliklerini yans?tacak ?ekilde titizlikle seçilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??malar?, özellikle uyum geçerli?i (concurrent validity) üzerine yo?unla?m??t?r. Bu kapsamda, SSDKT'den elde edilen puanlar?n, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er yerle?ik ölçeklerle korelasyonlar? incelenmi?tir.

Uyum geçerli?ini s?namak amac?yla kullan?lan araçlar ?unlard?r:

Sosyotropi Ölçe?i
Çat??malara Tepki Ölçe?i
Negatif-Pozitif Duygu Ölçe?i
Sürekli Kayg? Envanteri

Bu kar??la?t?rmal? analizler, S?fatlara Dayal? Ki?ilik Testi'nin ölçmeyi amaçlad??? yap?larla tutarl? sonuçlar verdi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

SDKT'nin **güvenirlik** çal??malar?, hem zaman içindeki tutarl?l??? hem de maddeler aras?ndaki içsel tutarl?l??? de?erlendirmi?tir. Zaman içindeki de?i?mezli?i belirlemek için test tekrar? yöntemi kullan?lm?? ve iki hafta ara ile yap?lan ölçümlerde faktör puanlar?n?n yüksek korelasyon gösterdi?i rapor edilmi?tir.

?ç tutarl?l?k, ölçe?in her bir faktörünün kendi içinde ne kadar homojen oldu?unu belirlemek amac?yla **Cronbach Alfa katsay?s?** ile hesaplanm??t?r. Elde edilen katsay?lar, faktörlerin yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve bu durumun ölçe?in güvenilirli?ini destekledi?ini göstermi?tir.

Faktör Analizi

SDKT'nin geli?tirilmesi sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerli?ini kan?tlamak amac?yla faktör analizi teknikleri uygulanm??t?r. Ölçek, ad?ndan da anla??laca?? gibi, **Be? Faktör Ki?ilik Kuram?**'na dayand??? için, yap?lan analizlerin sonuçlar? da beklendi?i üzere be? faktörlü bir yap?n?n varl???n? do?rulam??t?r.

Bu analizler, 40 maddenin her birinin, teorik olarak temsil etmesi gereken faktör alt?nda yüksek yüklemeler gösterdi?ini ve faktörler aras? ayr??man?n yeterli düzeyde oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in kuramsal temele uygun olarak çal??t???n? peki?tirmi?tir.

Ölçek Bilgileri

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: S?fatlara dayal? öz bildirim ölçe?i. 40 maddeden olu?maktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve üniversite ö?rencileri (Türkiye popülasyonu)

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Türk kültürüne özgü s?fatlar?n kullan?m? baz al?nm??t?r.

Test Methodology: Be?li veya yedili Likert tipi derecelendirme ölçe?i (kaynakta derecelendirme bilgisi net olmamakla birlikte, s?fat listelerinde yayg?n olan derecelendirme türü varsay?lm??t?r).

Anahtar Kelimeler

Psikoloji, Ki?ilik Ölçümü, Psikometrik Geli?tirme, Be? Faktör Ki?ilik Modeli, ?ç Tutarl?l?k, Test-Tekrar Güvenirli?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

SDKT, H. Bacanl?, T. ?lhan ve S. Aslan taraf?ndan 2009 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçek, akademik yay?n (Türk E?itim Bilimleri Dergisi) arac?l???yla sunulmu?tur. Kullan?m ve izinler için orijinal makale yazarlar?yla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makaleye Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: sifatlara-dayali-kisilik-testi-toad.pdf

Kaynaklar

Bacanl?, H., ?lhan, T. ve Aslan, S. (2009). Be? faktör ki?ilik kuram?na dayal? bir ki?ilik ölçe?inin

ARABPSYCHOLOGY.COM

geli?tirilmesi: S?fatlara Dayal? Ki?ilik Testi. *Türk E?itim Bilimleri Dergisi, 7*(2), 261-279.

S?fatlara Dayal? Ki?ilik Testi Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içeri?inde S?fatlara Dayal? Ki?ilik Testi'nin 40 maddesinin listesi bulunmamaktad?r. Yaln?zca ölçe?in 40 maddeden olu?tu?u belirtilmi?tir. Maddelerin tam listesi için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Bu ölçekte kullan?lan s?fatlar, Be? Faktör Ki?ilik Kuram? boyutlar?n? temsil eden kelimelerden olu?maktad?r (Örne?in: Giri?ken, Sakin, Titiz, ?natç?, Merakl? vb. gibi).

ARABPSYCHOLOGY.COM